

Lag

om ändring av lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016) 2 § 1 och 2 mom., 4 § 34 punkten, 62 § 1 mom. 7 punkten, 82 §, det inledande stycket i 84 § 1 mom., 84 § 2 och 5 mom. samt 86 § 4—8 mom., av dem 86 § 4 mom. sådant det lyder i lag 500/2021, och

fogas till 4 § en ny 35 punkt, till 75 § ett nytt 4 mom. och till 128 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Lagens ändamål

Denna lag har till ändamål att effektivisera användningen av allmänna medel och främja innovativ och ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar upphandling av hög kvalitet. Lagens ändamål är att beakta tillgodoseendet av försörjningsberedskapen och säkerhetsaspekterna vid offentlig upphandling och garantera lika möjligheter för företag och andra sammanslutningar att erbjuda varor, tjänster och byggtreprenader vid anbudsförfaranden för offentlig upphandling.

De upphandlande enheterna ska sträva efter att ordna och planera sin upphandling så att den kan genomföras på ett så kostnadseffektivt och högkvalitativt sätt som möjligt genom att utnyttja befintliga konkurrensförhållanden. För att minska de administrativa uppgifterna i anslutning till upphandlingen kan de upphandlande enheterna utnyttja ramavtal samt genomföra gemensamma upphandlingar eller utnyttja andra samarbetsmöjligheter vid anbudsförfaranden för offentlig upphandling.

4 §

Definitioner

I denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den avses med

34) *program och programmaterial* ett audiovisuellt program som avses i 3 § 1 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation samt radioprogram,

35) *resursenhet* en enhet som är fristående från anbudssökanden eller anbudsgivaren och vars kapacitet anbudssökanden eller anbudsgivaren utnyttjar för att uppfylla de krav som den upphandlande enheten ställer i fråga om ekonomisk och finansiell ställning enligt 85 § i upphandlingslagen eller i fråga om teknisk prestanda och yrkesmässiga kvalifikationer enligt 86 § i den lagen.

62 §

Annonser om upphandling

RP 2/2026 rd
EkUB 16/2026 rd
RSv 87/2026 rd

Den upphandlande enheten ska sända följande annonser för publicering:

7) en annons i efterhand om de upphandlingar och koncessioner som avses i 1—4 punkten, om det leverantörsregister som avses i 6 punkten och om direktupphandlingar som avses i 43 och 44 §,

75 §

Beskrivning av föremålet för upphandlingen

Den upphandlande enheten får i beskrivningen av föremålet för upphandlingen ställa sådana villkor avseende säkerhet och beredskap genom vilka det kan säkerställas att en produkt, tjänst eller entreprenad som upphandlas finns tillgänglig, fungerar och kan användas störningsfritt på det sätt som förutsätts i anbudsförfrågan för föremålet för upphandlingen under hela dess livscykel. Upphandlingar som hänför sig till beredskap får konkurrensutsättas villkorligt.

82 §

Byte av underleverantörer

En upphandlande enhet får i enlighet med 85—87 § kontrollera om det föreligger grunder för att utesluta underleverantörer med stöd av 83 eller 84 §. På en underleverantör tillämpas då vad som i de nämnda paragraferna föreskrivs om anbudssökande och anbudsgivare. Om en obligatorisk grund för uteslutning gäller i fråga om en underleverantör, ska den upphandlande enheten kräva att anbudsgivaren byter ut underleverantören. Om en sådan av provning beroende uteslutningsgrund som avses i 81 § i upphandlingslagen gäller i fråga om en underleverantör får den upphandlande enheten kräva att underleverantören byts ut mot en annan underleverantör.

84 §

Obligatoriska grunder för uteslutning

Den upphandlande enheten ska genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller en anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om den upphandlande enheten fått kännedom om att anbudssökanden, anbudsgivaren eller underleverantören, eller en ledamot i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera anbudssökanden, anbudsgivaren eller underleverantören, genom en lagakraftvunnen dom som framgår av straffregistret dömts till straff för något av följande brott:

Den upphandlande enheten ska genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om den upphandlande enheten fått kännedom om att en ledamot i anbudssökandens eller anbudsgivarens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera anbudssökanden eller anbudsgivaren genom en lagakraftvunnen dom som framgår av straffregistret dömts för grovt bokföringsbrott enligt 30 kap. 9 a § i strafflagen, arbetarskyddsbrott enligt 47 kap. 1 §, arbetstidsbrott enligt 47 kap. 2 §, diskriminering i arbetslivet enligt 47 kap. 3 §, ockerliknande diskriminering i arbetslivet enligt 47 kap. 3 a §, kränkning av arbetstagarers organisationsfrihet enligt 47 kap. 5 §, anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd enligt 47 kap. 6 a §, grov miljöförstöring enligt 48 kap. 2 § eller grovt naturskyddsbrott enligt 48 kap. 5 a § i den lagen.

En anbudssökande eller anbudsgivare får inte uteslutas ur ett anbudsförfarande, om

- 1) mer än fem år har förflutit sedan den lagakraftvunna domen för ett brott som avses i 1 eller 3 mom. eller en försummelse som avses i 4 mom. gavs, eller
- 2) mer än tre år har förflutit sedan den lagakraftvunna domen för ett brott som avses i 2 mom. gavs.

86 §

Utredning av huruvida grunder för uteslutning föreligger och lämplighetskraven uppfylls

I fråga om de obligatoriska grunder för uteslutning som avses i 84 § i denna lag ska som bevismedel enligt 1 mom. godkännas ett utdrag enligt 6 § 8 mom. och 6 b § i straffregisterlagen (770/1993) eller ett straffregisterutdrag utfärdat av en behörig myndighet i ursprungslandet eller etableringslandet för anbudssökanden, anbudsgivaren eller dennas resursenhet eller underleverantör eller en medlem i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som utövar representations-, besluts- eller tillsynsmakt. Ett straffregisterutdrag får inte vara äldre än tolv månader. En upphandlande enhet, eller en anbudssökande, anbudsgivare eller dennas resursenhet eller underleverantör får inte ta en kopia av straffregisterutdraget eller spara det för egen del. Den upphandlande enheten ska när grunderna för uteslutning har utretts förstöra straffregisterutdraget eller returnera det till den person som utdraget gäller. Uppgifter som framgår av straffregistret får inte uppges för andra personer än sådana som nödvändigt behöver dem för att utreda grunderna för uteslutning. Om ovannämnda utdrag eller intyg inte utfärdas i anbudssökandens, anbudsgivarens eller dennas resursenhets eller underleverantörs etableringsland, ska i stället för dessa som bevis godtas en försäkran under ed eller högtidlig försäkran enligt lagstiftningen i etableringslandet som avlagts av en representant för anbudssökanden eller anbudsgivaren.

I fråga om 81 § 1 mom. 1, 2 och 4 punkten ska ett intyg utfärdat av en behörig myndighet godkännas som bevis. Om sådana intyg inte utfärdas i anbudssökandens eller anbudsgivarens etableringsland, ska som bevis godtas en försäkran under ed eller högtidlig försäkran enligt etableringslandets lagstiftning som avlagts av en representant för anbudssökanden, anbudsgivaren eller dennas resursenhet eller underleverantör.

Bevis på en anbudssökandes, anbudsgivares eller dennas resursenhets eller underleverantörs ekonomiska och finansiella ställning kan utgöras av ett eller flera av de dokument som anges i bilaga E. Om en anbudssökande, anbudsgivare eller dennas underleverantör eller resursenhet av godtagbara skäl inte kan lämna de dokument som den upphandlande enheten begär, får denna redogöra för sin ekonomiska och finansiella ställning med hjälp av något annat dokument som den upphandlande enheten godtar.

Bevis på en anbudssökandes, anbudsgivares eller dennas resursenhets eller underleverantörs tekniska kvalifikationer får lämnas i en eller flera av de former som anges i bilaga E, beroende på arten, mängden eller betydelsen av och användningsändamålet för föremålet för upphandlingen.

En upphandlande enhet får inte kräva att den valda anbudsgivaren, eller dennas resursenhet eller underleverantör lägger fram bevis för de ändamål som avses i 1 mom. om den upphandlande enheten kan få tillgång till behövliga intyg, utredningar och övriga uppgifter via en kostnadsfri databas i Finland eller någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. En anbudsgivare ska inte vara tvungen att lämna in dokument som bevis, om den upphandlande enheten redan innehar de behövliga, uppdaterade dokumenten.

128 §

Tillämpning av upphandlingslagens bestämmelser om ändringssökande och påföljder

Ett beslut eller annat avgörande av en upphandlande enhet om att ett upphandlingskontrakt inte delas upp i delar med stöd av 79 § kan inte föras till marknadsdomstolen genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 18 juni 2026.

Helsingfors den 16 juni 2026

Republikens President

Alexander Stubb

Arbetsminister Matias Marttinen